Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 136. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ЧЕРВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 17, 1980 No. 136. VOL. LXXXVII.

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ ВІДВІДАВ ЦЕНТР В ЖЕНЕВІ

С. Бавнд Брук, Н.Дж. — Під час цьогорічного перебування в Европі, Блаженніший Митрополит Мстислав відвідав 6-го червня Центр Вселенської Православної Патріярхії в Женеві, Швайцарія, і мав там свою чергову зустріч з генеральним секретарем Передсоборної комісії Вселенського Православного Собору ВПреосвященим Митрополитом Дамаскіносом.

Митрополит Мстислав

Серед порушених проблем найбільшу увагу було присвячено майбутньому Вселенському Православному Соборові, зокрема ж справі національних православних церков у діяспорі, яка як справа поставлена у порядку нарад того Собору першою.

При цій нагоді Владика Митрополит Мстислав звернув увагу на зростаючу активність Московської Патріярхії та її сателітів, спрямовану на обмеження засягу впливів Вселенської Царгородської Патріяхії. У зв'язку з цим, окрему увагу звернено на контроверсійні виступи Архиєпископа Фінляндської Православної Церкви, Павла, явно інспіровані Московською Патріярхією, на що, як виявлено, рішуче зареагувала Вселенська Патріярхія та її Центр у Женеві. Водночас стверджено потребу постійного контакту і своєчасної взаємної інформації Передсоборної комісії з національними православними церквами в діяспорі.

На доказ постійних творчих зусиль УПЦерква, Владика Мстислав подарував Владиці Дамаскіносові останнє видання УПЦ у ЗСА — другий том історії Української Православної Церкви проф. І. Власовського, в англійській мові.

ПРЕЗИДЕНТ МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ ВІДВІДАВ ТОРОНТО

Торонто, Онт. — (Представництво ДЦ УНР в Канаді). — Президент Микола Лівицький, який відвідав ЗСА і Канаду, прибув з Ню Йорку до Торонто увечері 29-го травня. На летовищі зустріли його голова Представництв Державного Центру УНР в Канаді М. Липовецький з дружиною, голова Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в Канаді д-р Г. Янішевська, член управи Об'єднання д-р З. Плітас і член Представництва д-р О. Підгайний. У Торонто Президент, у супроводі голови Представництва, відвідав владик обох українських Церков — Владику Миколая, Єпископа УГПЦК, і Владику Ізидора, Єпископа УКЦ. Президент також відбув майже тригодинну розмову з провідними діячами Українського Визвольного Фронту, під час якої було порушено ряд актуальних справ, а опісля відвідав редакцію „Гомону України".

Дня 30-го травня у одному із місцевих ресторанів відбулася вечеря в честь Президента, в якій взяло участь шістдесят запрошених гостей, в тому числі члени уряду УНР У. Самчук з дружиною і О. Сосна з дружиною, члени Президії УНРади д-р З. Плітас і В. Лупул, голова Представництва ДЦ УНР в Канаді д-р Г. Янішевська, президент Інституту Симона Петлюри д-р О. Підгайний з дружиною, голова Товариства Українських Самостійників на східню Канаду І. Кубрак, голова Комітету Українців Канади в Гамільтоні Б. Кульчицький, члени управи Відділу КУК-у в Трентоні А. Степанюк з дружиною, який репрезентував відсутнього з Торонто голову місцевого КУК, ректор Інституту св. Володимира В. Керелюк із дружиною, о. М. Харина з дружиною і синами (родина Президента), д-р С. Климашко з Гамільтону і інші.

Після вечері Президент виголовив промову, в якій говорив про міжнародну політичну ситуацію, стан в українському політичному світі та працю ДЦ УНР. На другий день, 31-го травня, в приміщенні Інституту св. Володимира відбулося засідання управи Об'єднання Прихильників ДЦ УНР, на яке прибули, як і на вечерю попереднього дня, члени управи також з-поза Торонто і в якому взяв участь Президент. На цьому засіданні обговорено ряд питань, які торкаються внутрішніх справ Державного Центру.

У неділю, 1-го червня, Президент взяв участь у Службі Божій в катедрі св. Володимира і в Панахиді за спокій душі сл.п. п. Симона Петлюри, яку відправив Владика Миколай в асисті трьох священиків. Того ж дня, на запрошення місцевої Філії ОДУМ, президент Лівицький, М. Липовецький та член Представництва і голова місцевого Об'єднання Прихильників ДЦ УНР М. Степанюк взяли участь в урочистому обіді з нагоди закінчення року праці юного ОДУМ-у. Відтак М. Липовецький представив Президента, який виголосив коротке слово до юних одумівців, в якому закликав їх любити Україну і працювати для неї. Наступного дня президент Лівицький повернувся до Ню Йорку, звідкіля опісля відлетів назад до Европи.

КОМУНІСТИЧНА ВЛАДА В КИТАЇ звільнила першого католицького єпископа, який відмовився зірвати з Римом. Таку вимогу висунула була комуністична влада в Китаї в часі акції перетворення католицької церкви в знаряддя комуністичного режиму. Єпископ Денґ Імін відсидів понад 22 роки в тюрмі за свою вірність Ватиканові, а тепер повернено його до Кантону. Чи влада дасть йому можливість з поворотом обняти пост єпископського ординарія кантонської епархії ще невідомо.

ПІСЛЯ ДОВГОЇ СПІЛЬНОЇ АКЦІЇ американських і німецьких слідчих органів команда УІІ Корпусу американських військ доручила арештувати 55 американських вояків цього корпусу в підозрінні торгівлі наркотиками. Цивільна поліція арештувала трьох американських громадян, підозрілих у такій торгівлі. Під час обшуків знайдено запаси героїни, гашишу й інших наркотиків на суму понад два мільйони долярів. УІІ Корпус стаціонований у районі Бонну і Нюрнбергу. Перед тим У Корпус стаціонований у районі Франкфурту над Майном повідомив про арешт 89 американських вояків під тим самим замітом.

У ВАРШАВІ ВІДБУВСЯ СУД НАД ВИДАВЦЯМИ

Варшава, Польща. — Позацерзурні видавництва в Польщі здобули собі велике ім'я у світі. Десятки напівперіодичних журналів і газет появляються тисячними накладами, не бракує також книжкових видань. Книжки великого розголосу і мистецької вартости, які відкидає комуністична преса, друкують вільні видавництва. Організатора і керівника одного з таких видавництв поставлено з іншими під суд.

Мирослав Хоєцкі зорганізував і вів Незалежну офіцину видавничу — „Нова", за що його недавно арештувала комуністична влада. Під тиском міжнародної публічної опінії його звільнено, а тепер поставлено перед суд за „крадежу" ротатора. Різні фантастичні закиди під його адресою-не новина. В декляраціі редакційної колеґії одного з найкращих позаценаурних періодиків „Запіс" з дня 6-го квітня ц.р., сказано: Мирослав Хоєцкі „був неоднократно арештований... Видвигано проти нього закиди із семи різних артикулів карного кодексу, відкривано прокураторське доходження в 16-ти справах". Тепер закинули йому „крадіж державного майна".

З М. Хоєцким сидять на лаві підсудних ще три інші особи, які мали бути його співробітниками: Богдан Ґшесяк, Єжи Ціхомскі і Вєслав Куніковскі.

Різні групи видавців у світі, а в першу чергу польські кола у вільному світі, організують оборону Хоєцкого і товаришів. Вони звернулися до Державного департаменту з проханням інтервеніювати в цій справі державний департамент пообіцяв зробити, що в його силі. Серед значніших американських письменників Артур Міллер і Джон Апдайк уже вислали телеграми, вислав телеграму до генерального секретаря польських комуністів Ґерєка американський Комітет слідкування за примінениям Гельсінкських угод, вислано телеграми й протестні листи і з інших країн.

Не зважаючи на абсурдальність закидів і протести, М. Хоєцкого і Б. Ґжесяка засуджено на півтора року тюрми в завішенні. Двох інших звільнено.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ СТАЦІОНУВАТИМУТЬ В ЄГИПТІ

Вашінґтон. — З головного штабу американського військового летунства повідомляють, що, починаючи з місяця липня ц.р., ескадри американських бойових літаків будуть оперувати з єгипетського летовища Каїр-Захід, поблизу пірамід.

Згідно із заявою генерала Лю Аллена, мол., шефа військового летунства ЗСА, американські літаки будуть приміщені побіч єгипетських та паралельно відбудотимуть тренінґ. Досі єгипетське воєнне летунство послуговувалося бойовими літаками совєтської продукції, але тепер Єгипет закупив американські літаки, щоб ними заступити перестарілі совєтські. До Єгипту вже прибули закуплені в ЗСА літаки типу Ф-4 і єгипетські летуни готовляться до тренінґових летів.

Ген. Аллен пояснив, що метою стаціонування американських літаків на єгипетських летовищах є не лише тренінґ, але й оперативна готовість акцій у районі Перської затоки у випадку потреби. „Хай Совєтський Союз бачить, що наші спроможності в Перській затоці є реальні та що вони повищуються", — сказав генерал.

Американські ескадри в Єгипті будуть суттєвим доповненням до летунських сил, які перебувають на двох літаконосцях на водах Арабського моря. В цьому ж і сумежних морських просторах перебуває новозорганізована морська фльота, в склад якої входить понад 20 бойових кораблів. Частиною цієї оборонної системи будуть морські і летунські бази американських збройних сил в Омані та на Індійському океані на острові Дієґо Ґарсія.

Для повного скріплення тієї системи будуть включені в неї кораблі й літаки найновішого типу. На терені Єгипту перебуватимуть періодично наймодерніші американські бойові літаки Ф-15 і бомбардувальники Ф-111, база на острові Дієґо Ґарсія буде приготована для 12,000 десантних частин морської піхоти.

Ізраїль і ПВО засудили декларацію в справі Палестини

Венеція, Італія. — Міністеріяльна конференція держав Европейської Господарської Спільноти, яка закінчиться тут „зустріччю на вершинах" 22-23-го червня ц.р., коли прибуде президент Джіммі Картер, видала декларацію в справі Палестини. Доцільність видання такої декларації оспорював Державний департаметн ЗСА, а державний секретар Едмунд Маскі навіть перестерігав перед нею. Всетаки конференція видала її, а ізраїльський уряд і ПВО категорично її відкинули.

Декларація, яка складається з 11 точок, крім повторення загальних принципів, на базі яких повинен би наступити мир і тривалий лад на Близькому Сході, вимагає від Ізраїля звільнення території зайнятої під час війни у 1967 році, двосторонної розв'язки проблеми Єрусалиму, та припинення вживання сили як засобу розв'язки конфліктних проблем. Так само висловилася вона проти ізраїльських поселень на західньому березі Йордану.

Декларація була предметом нарад пленарного засідання ізраїльського кабінету, який однодушно відкинув її. В заяві кабінету, яку після засідання відчитав прем'єр Менахем Бегін, сказано, що Ізраїль не здасться на ласку великодержав, як це зробила Чехо-Словаддчина 1938-го року і не піде на „новий Мюнхен". В заяві ізраїльського кабінету підкреслено, що ПВО в своїх останніх офіційних виступах наголосила, що її незмінною ціллю є „зліквідувати це сіоністичне твориво Ізраїль економічно, мілітарно, культурно й ідеологічно".

В Дамаску, Аль Фатаг, головна збройна формація ПВО, видала зі свого боку заяву, в якій засудила „невиразність" декларації конференції у Венеції і підкреслила, що вона і на майбутнє буде провадити боротьбу проти Ізраїля „всіми доступними засобами включно з мілітарними акціями".

ПОМЕР Д-Р С. КРОТЮК

Денвер, Коло. — у суботу, 14-го червня, тут помер д-р Сергій Кротюк, народжений 24-го вересня 1903 в селі Піддубці, луцького повіту, член УВО — ОУН з 1924-го року, політв'язень польських тюрем і концентраційного табору Береза Картузька.

Похорон відбудеться в суботу, 21-го червня в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Німеччина зближається до позицій Москви

Бонн, Західня Німеччина. — 30-го червня виїжджає до Москви канцлер Західньої Німеччини Гельмут Шмідт. Заки дійшло до тієї поїздки, були з боку Москви не тільки повторні запрошення, але й натиск, щоб він таки приїхав і приїхав саме тепер, коли Москві треба чим скорше проломити той перстень ізоляції в світі, який постав після її нападу на Афганістан. Ту поїздку канцлера попередив своєю промовою його міністер закордонних справ.

Проти тієї поїздки канцлера висловлювалися вже раніше різні американські державні чинники. Одначе після того, як стало ясно, що Шмідт таки поїде до Москви та після зустрічі президента Франції Жіскара д,Естена з Л. Брежнєвим у Берліні американські голоси заперечень проти поїздки канцлера Шмідта до Москви притихли. Які справи стоятимуть на денному порядку під час перебування Шмідта в Москві, які проблеми будуть том розв'язувані ще невідомо. Але зате стає відомо, в якій атмосфері і на якій базі канцлер Західньої Німеччини збирається говорити.

Про це дуже виразно розказав його міністер закордонних справ Ганс-Дітріх Ґеншер.

Міністер Ґеншер належав у Західній Німеччині до тих, які рішуче підтримували політику уряду ЗСА. Як керівник демоліберальної західньонімецької Вільної демократичної партії він мав глибоке зрозуміння для переваг американської системи, опертої на ініціятиві і відповідальності вільної людини, а як німецький патріот він бачив небезпеку Совєтського Союзу для Німеччини і взагалі для Европи і світу. Отже, тим більше були всі заскочені коли на конвенції своєї партії, головою якої він є, заговорив „інакше".

„Совєтський Союз має свої леґітимні інтереси безпеки", сказав він, маючи на увазі афганську авантюру СССР, а"... серед нас (німців) є фатальна тенденція серед численних людей не бути здібним вставитися у положення другої сторони". Щоб не було непорозумінь, в якому напрямі розвиває свою думку Ґеншер, то він далі говорить про конечність відділити детант в Европі від криз і конфліктів у світі, або іншими словами „ми в Европі робитимемо інтереси зі СССР і зміцнювати його, а ви боріться"...

Міністер Ґеншер є одним з керівних членів кабінету Шмідта. Про їхню близьку співпрацю загально відомо. До того промова його було виголошена, як база до офіційної плятформи його партії.

ВАЛЕНТИНУ СІРУ ПРОГОЛОШЕНО УКРАЇНСЬКОЮ МАТІР'Ю РОКУ

Родина Сірих

Нюарк, Н.Дж. — Об'єднані Українські Комітети Оборони Людських Прав у ЗСА проголосили Валентину Сіру — символ переслідуваних українців у Совєтському Союзі — Українською Матір'ю Року, водночас закликаючи всі Українські Церкви та всіх людей доброї волі у ЗСА і Канаді прийти Валентині Сірій та її родині з духовою та матеріяльною допомогою.

Як відомо на Захід продісталося звернення до громадськости світу дружини Леоніда Сірого з Одеси, Валентини, родину яких переслідують совєтські власті, з проханням про допомогу. У листопаді м.р. їм відмовлено дозволу на виїзд на Захід. У їхньому домі КҐБ перепроваджує часті обшуки, викликає Валентина Сірого на допити, під час яких йому запропоновано підписати якийсь документ, а коли він відмовився, йому погрожувано, що його і дружину посадять у тюрму, а їхніх дітей заберуть до дитячих притулків і виховуватимуть — „по-радянсьи", позбавляючи батьків їхніх батьківських прав.

Родина Сірих живе у мізерному приміщенні, а із-за постійного недоживленння, занепадає на здоров'ї, до цього ж у Валентина Сірого така низька платня, що родину втримати годі, дітей у школі таврують фізично і морально, згірдливо їх називаючи — „антирадянчиками".

За інформаціями в справі допомоги родині Сірих можна звертатися до найближчого місцевого комітету, або до координатора: Ігор Ольшанівський, 43 Midland Place, Newark, N.J. 07106.

У світі

З ІНІЦІЯТИВИ ІТАЛІЙСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ партії італійський парлямент рішив створити 20-особовий комітет для розсліду обвинувачення прем'єра Франческа Коссіґи в допомозі членові Червоних Бриґад, який походив з високопоставленої родини, втекти за кордон перед арештом. Йдеться про Марка Донат-Каттіна, якого батько був заступником секретаря християнсько-демократичної партії, що її членом є також Коссіґа. Прем'єр Коссіґа і Донат-Каттін категорично заперечили видвигненому проти них закидові.

В ЖЕНЕВІ ПОЧАЛАСЯ ЧЕРГОВА КОНФЕРЕНЦІЯ в справі роззброєння, в якій беруть участь представники 40 держав. Совєтський представник Віктор Ізраєліян почав її атакою на ЗСА і їхніх союзників. Особливо критикував він деклярaтивні заяви західніх держав, а в першу чергу ЗСА проти совєтської інвазії на Афганістан. Засуджування совєтської інтервенції в Афганістані і, на думку Ізраєліяна і московського уряду, відновлюванням „холодної війни".

СВІТОВА РАДА ЦЕРКОВ ПОВІДОМЛЯЄ на підставі отриманих інформацій, що здушування студентського повстання в Кванґджю, Корея, прибрало було жорстокі форми. У вуличних боях, де небезпека чигає з усіх боків, жорстокостей не оминути. Совєтська преса є сповнена інформаціями про розгром корейських повстанців. Рішуча акція військового командування врятувала Південну Корею перед дальшими, значно більшими жертвами. Слід пригадати, що Ґенґ Біяо, заступник прем'єра КНР, який саме в час повстання прибув до ЗСА, поінформував, що згідно з його інформаціями Північна Корея не використає тієї нагоди для збройних акцій проти Південної Кореї. Події потвердили ту інформацію.

З КІЛ ОН ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО ТАМ ПОНОВЛЕНО заходи для звільнення американських закладників. Згідно із загальною опінією серед представництв майже усіх народів, які є членами ОН, схоплення закладників ісламськими терористами при підтримці режиму Хомейні є таким разючим протизаконним учинком, що ОН повинні доложити всіх засобів для якнайскоршого звільнення насильно і безпідставно в'язнених дипломатів. Голова делеґації ЗСА в ОН Доналд МекГенрі погодився на ініціятиву ОН.

ПАПА РИМСЬКИЙ ІВАН ПАВЛО ІІ відлітає при кінці цього місяця до Бразилії. У Бразилії він перебуватиме десять днів. Поїздка ця має особливе значення. Велика частина бразилійського католицького клеру включилася активно в боротьбу за піднесення матеріяльного добробуту бразилійських робітничих мас та в боротьбу з нуждою, у якій ще й і далі живуть мільйони бразилійців з убогих верств. Так само значна частина католицької ієрархії підтримує цю боротьбу. Бразилійському урядові, який є у руках військовиків, удалося зліквідувати колись дуже поширений тероризм, але боротьба з господарськими нерівностями й нуждою щойно почалася.

КОНФЕРЕНЦІЯ КРАЇН ПРОДУЦЕНТІВ І експортерів нафти в Альжирі закінчилася згодою на нову підвишку цін на ропу. Зразу після конференції деякі продуценти піднесли ціну по два дол. на барилці, а інші зроблять це пізніше, якщо не наступлять такі умови, що внеможливлять підвишку.

АТОМОВА ЕЛЕКТРІВНЯ В ТАРАПУР, ІНДІЯ, ОДИН з головних продуцентів електричної енергії в Індії, зменшила свою видатність з огляду на брак пального, яким є перетворений і зміцнений уран. Дотепер діставала Індія такий уран із ЗСА. Одначе, після детонації індійської атомової бомби згідно з обов'язуючим законом ЗСА припинили його постачання. В надії, що Індія разом з іншими державами буде протиставитися російському імперіялізмові, президент Картер заповів, що відновить постачання зміцненого урану до Індії. Одначе дотепер це не сталося й Індія сповільнила продукцію електричної енергії у тій електрівні.

В Америці

АМБАСАДОР ЗСА ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ Доналд МекГенрі заявив, що Уряд президента Джіммі Картера повинен знову повернути справу заходів про звільнення американських закладників в Ірані до Ради Безпеки ОН. МекГенрі уважає, що американські заходи в минулому дали добрі наслідки і продемонстрували, що більшість держав — членів ОН, таки хотіл б цю справу полагодити позитивно і домогтися звільнення дипломатів і працівників амбасади. На думку американського амбасадора, ЗСА повинні старатися про прийняття чергової резолюції, яка поставила б вимогу, щоб Іран підпорядкувався рішенню Міжнародного Суду і звільнив в'язнів.

ВЕРНОН Е. ДЖОРДАН, НЕДАВНО прострелений негритянський лідер, переїхав в четвер 12-го червня, до лічниці Корнелського університету в Ню Йорку для дальшого лікування. Речники шпиталю заявили, що стан Джордана все ще серіозний, але загрози для життя немає. В міжчасі поліція і службовці ФБІ продовжують розшуки за скритовбивцем і мотивами замаху.

КОНҐРЕСМЕН ДЖОН АНДЕРСОН, ЯКИЙ тепер старається дістатись на список у виборах на президента, як незалежний кандидат, заявив, що він є готовий перепросити уряд Ірану за американську коляборацію з ранішим режимом шаха Мохаммеда Різи Паглеві й іранською розвідчою службою, але тільки з передумовою, що раніше будуть звільненні усі 53 американські закладники. На пресовій конференції в Портленді, Ореґон, Андерсон згадував також про інші можливості звільнення персоналу амбасади ЗСА в Теграні і форми американського перепрошення.

У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМ, ЩО ВЖЕ ДВА РАЗИ попсувався був компютор в Пентаґоні, завданням якого є сигналізувати небезпеку для ЗСА з боку Совєтського Союзу і своєчасно повідомляти про ракетну атаку, речники Департаменту оборони й інші урядовці домагаються негайної перевірки цієї справи і знайдення причини фальшивого алярму. Секретар Департаменту оборони Геролд Бравн заявив кореспондентам, що група спеціялістів вже розпочала працю з метою дошукатися причини дворазової тривоги.

У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМ, ЩО В ОСТАННЬОМУ часі появились суперечні звідомлення про справу харчування, американці почали скаржитись, що вони тепер фактично не знають, які харчові продукти є добрі і корисні для здоров'я, а яких треба оминати. Знавці, які слідять за процесом харчування, заявляють, що в результаті цієї неясности, американці повернулись до свого улюбленого „габі" і стали знову споживати забагато цукру, масла й багатих на товщі харчів.

СТРАЙК ПІДЗЕМНИХ ПОЇЗДІВ МІЖ Ню Джерзі і Ню Йорком, який, як відомо, розпочався в середу, 11-го червня опівночі, приносить багато невигоди для осіб, які працюють в Ню Йорку і навпаки. Рада транспорту поробила заходи, щоб облегшити переїзд автобусами, хоч це додатково обтяжує подорожуючих. Працівники транспортної системи „ПАТ" домагаються підвишки платень. Досі вони заробляли 9.12 долярів на годину.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр; що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays. Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неоцінена вартість

Прерізні земляцькі і товариські зустрічі та з'їзди вже від довшого часу становлять поважну частину наших суспільно-громадських і культурних активностей, а опубліковані з нагод цих з'їздів чи в їх результаті книги і збірники, щонайменше поважна частина з них, мають таку багатобічну і тривку вартість, якої не можна б в наших обставинах перецінити. Тим часом, ці з'їзди і ці публікації ще далеко не здобули собі такої уваги і такої оцінки, на яку вони заслуговують.

Для порядку треба згадати, що всі ці теперішні земляцькі і товариські зустрічі і з'їзди є продовженням і, очевидно,піднесеним на відповідний рівень того, що вже практикували перші наші поселенці на американській землі, не тільки відбуваючи подібні зустрічі, але й організуючи тривалі „земляцькі" товариства, переважно відділи Українського Народного Союзу. У списку цих відділів й досі зберігаються товариства із такими „земляцькими" назвами, як „Дністер", „Дніпро", Верховинці", „Жидачів", „Львів", „Дарахівщина" і навіть „Вільні козаки села Росільна".

Згадуючи про це, нам, українцям в Америці і Канаді, можна оправдано пишатись, що саме цим своїм прив'язанням до нашого походження ми на багато років попередили щойно тепер дуже актуальний і поширений загальний рух в Америці відносно пошукування та нав'язування до свого „коріння".

Повертаючи до теперішніх наших земляцьких і товариських зустрічів і з'їздів, є багато причин для — можна б сказати — самодокору, що ці наші імпрези досі ще далеко не здобули собі такої загальної уваги і оцінки, на яку вони, без сумніву, заслуговують, зокрема в теперішніх обставинах нашої наявної „розтерзаности".

Щоб говорити конкретно, згадаємо для прикладу останній, другий з черги з'їзд колишніх учителів і учениць гімназії Сестер Василіянок у Львові, що відбувся з кінцем минулого тижня на оселі УНСоюзу, Союзівці. Очевидно, що з'їзд, як і кожна подібна імпреза, мав свої світла і тіні, але ці світла могли навіяти оптимізмом навіть великого песиміста в оцінці теперішнього стану нашої громади. Ні, не було на цьому з'їзді нічого надзвичайного, але те, що було, однаково в діловій, як і розваговій частинах з'їзду та поза його програмою, було в багатьох відношеннях — як кажеться — на висоті, як своїм змістом, так і своєю формою. Діловість звітування та дебат, пов'язаність минулого із сучасним, чи радше сучасного з минулим, та культурний рівень розвагової частини з'їзду доповняли — для спостерігача найбільш надійно — приватні розмови. В цих бо власне розмовах можна було ствердити в більшості найширше зацікавлення та добру поінформованість однаково у стані і розвитку в світі, як і в Україні та в нашій власній громаді. Очевидно, що думки поділені, є різні погляди на різні справи, але в усіх цих поглядах і оцінках кожний об'єктивний спостерігач не міг не добачити доброго серця і здорового розуму та свідомости мети, себто тих основних первнів для нормального функціонування та розвитку і поступу кожної здорової людської спільноти.

Відома справа, що в американському, як і кожному вільному суспільстві багато всіляких суспільних справ обмірковується, а то й розв'язується в першу чергу на товариському рівні, що попереджає та безмірно полегшує уже формальні рішення на відповідних форумах. Наша громада у цьому відношенні ще далеко-далеко позаду, бо інакше на цих форумах не траплялися б заскакування всілякими резолюціями і концепціями, що не мають ніякого практичного значення, натомість відвертають увагу громади від часто навіть пекучих і наглих та суттєвих справ і проблем, які стоять перед громадою.

І ще один надійний висновок із спостережень на минулотижневому з'їзді наших „василіянок": велика частина учасниць того з'їзду — це відомі наші громадянки, з усіма кваліфікаціями на провідні становища, зокрема із згаданим уже добрим серцем та здоровим розумом і свідомістю ближчої чи дальшої мети. Отже, коли у нас тепер часто говориться про „кризу проводу", про осіб з необхідними кваліфікаціями для ідейного оформлювання і громадського, культурного і політичного унапрямлювання нашої громади, то це ще далеко не значить, що таких кваліфікованих осіб у нас взагалі немає. А дальше, велика частина тих „василіянок", це матері, а то й бабусі нашого „майбутнього", яка одержала відповідне виховання і з цього раніше чи пізніше скористає.

Міркування і висновки можна б продовжувати і вони відносяться не тільки до з'їзду, про який для прикладу згадується, але в більшій чи меншій мірі і до кожної іншої подібної зустрічі. Тому й висновок: ми, як громада, тільки скористаємо на тому, як подібні зустрічі і з'їзди продовжуватимемо та віддаватимемо їм багато більше уваги, ніж досі, бо на це вони в багатьох відношеннях заслуговують.

ДЕПАРТАМЕНТ ТРАНСПОРТУ ЗСА вніс зажалення, що 20 мільйонів трансмісій в автомобілях Форда мають небезпечні недоліки. Автомобільні компанії вже не раз відкривали такі дефекти вже після продажу авт і тоді закликали власників, щоб вони доставили свої авта до продавців з метою безкоштовного усунення недоліку. Коли б одначе компанії Форда прийшлося відкликувати аж 20 мільйонів авт, то це була б неминуча катастрофа для неї. Тому компанія опротестувала закид Департаменту й заанґажувала колишнього секретаря Департаменту транспорту Колман на правного оборонця. Закид Департаменту під адресою Форда тим небезпечніший, що Адміністрація відділу безпеки на головних дорогах видала осторогу водіям авт Форда, підкреслюючи, що наслідком недомагань трансмісії дотепер було 6,000 більших випадків, в яких згинуло 98 осіб, а 1,710 були поранені.

РЕЧНИКИ АВТОВОГО КОНЦЕРНУ Дженерал Моторс заявили, що почінаючи з 1-го липня, вони будуть змушені звільнити тимчасово додаткових 155,000 робітників. Загально беручи, вже 238,600 робітників втратили працю і покищо не має надії на поновне їх затруднення, бо застій в економіці, а зокрема в автомобільній індустрії, триває.

ЛІВІЙСЬКІ ЕКЗЕКУТОРСЬКІ БОЇВКИ ДАЛІ ґрасують безкарно по Европі й убивають немилих полк. Кадафі людей. Останньою їхньою жертвою впав 56-літний лівієць Аздін Лягдері, якого вбито на залізничній стації в Мілані. Вбивників не схоплено. Це п'ята з черги в Італії жертва лівійських терористів.

В. Левенець

НОВИЙ БАТІГ ДЛЯ УКРАЇНИ

У київській газеті „Радянська Україна" з 22-го травня ц. р. надруковано обширний коментар під заголовком „На будови Сибіру", за допомогою якого, як виглядає зі змісту статті, совєтські пропагандисти хотіли не тільки насвітлити „систематичне зростання" економіки комуно-московської імперії тісно пов'язаної із забезпеченням енерґетичних ресурсів, які можна здобути тільки при дальшому „освоєнню" „неісходімого" Сибіру, але також, щоб приготовити населення для нових невільничих транспортів молоді на непосильну працю у кліматично суворих районах СССР.

Закривають справжні цілі

Як це звичайно буває у такому випадку, совєтські пляновики, маючи на увазі розбудову Сибіру в загальному, а видобування нафти, природного газу і вугілля зокрема, прикриваються загальними потребами всесоюзної економіки і пляну її покращання, згідно з рішенням XXУ з'їзду КПСС і виконання плянів п'ятирічки, яка вже добігає до кінця.

У цьому конкретному випадку йдеться, мабуть, таки про додаткові заходи по освоєнню надр і нарощенню продуктивних сил у цьому районі Совєтського Союзу, до чого зрештою признається КПСС і Рада Міністрів СССР. У повідомленні Ради Міністрів говориться, що збільшення видобутку палива в Західньому Сибіру у великій мірі залежить від прискорення спорудження там мешканевих будинків, розбудови шляхів тощо. Виконання цього нелегкого завдання вимагає „залучення додаткових сил, зміцнення будівельної бази" — говориться у цьому ж повідомленні.

Немов би відгукуючись на цю постанову, автори коментаря кажуть, що на „допомогу сибірякам приходять нині посланці всіх республік, а турбота про розвиток найпотужнішого паливного комплексу стала справді всенародною турботою".

Натиск на „добровільність"

З першого погляду може видаватися, що республіки самі перебирають частину тягару на себе і тоді безперервним потоком на Сибір котиться „могутня техніка" і будівельні матеріяли, а понад усе людські ресурси.

Тим часом воно так не є. У Совєтському Союзі, де ціла система, починаючи від політичної і кінчаючи на управлінні колгоспами є централізованою, говорити про „добровільність" є абсолютним нонсенсом. Механіка організування робіт на Сибіру зовсім проста. Після затвердження плянів освоєння якоїсь частини Сибіру Політбюром, ЦК КПСС і Радою Міністрів СССР все інше йде за завченою схемою. Зрештою це вже належить прямо до совєтської „обрядовости" говорити про „добровільність", ентузіязм праці, про „виконання і перевиконання" плянів п'ятирічок, про так звані „суботники", радість, з якою робітники, зокрема молодь, зустрічає різні зобов'язання тощо. Дійсність виглядає куди інакше. За всіми цими „добровільними" завданнями стоїть примус тоталітарного режиму, часто майже невільнича праця людей, мобілізованих компартією до прерізних завдань.

Так і у цьому випадку. „Партійні і радянські організації, — кажуть автори коментаря в „Радянській Україні", — вже розробили (в Українській ССР) комплекс організаційних, масово-політичних, господарських заходів для забезпечення ділового шефства над важливими будовами цього нафтогазового комплексу". В селі Ханто, розташованому між Сурґутом і Уренгоєм в Тюменській області, в 1981-1983 роках передбачається спорудити мешкальні будинки, прокласти 160 кілометрів автомобільних шляхів тощо. Видається на перший погляд, що завдання не такі то вже й великі, але коли врахувати суворі кліматичні та складні геологічні умовини, серед яких приходиться працювати молодим робітникам, то жертви неспівмірно високі, про що вже відомо з численних інформацій, які продістаються різними шляхами на Захід, або взяті з попередніх експериментальних робіт, зокрема робіт на Байкало-амурській магістралі (БАМ-і), які коштували Україні тисячі людських жертв і багато горя, що його зазнали при будівництві робітники мешканевих кварталів у Ташкенті та інших місцевостях, до чого признаються також у редакційній статті совєтські пропагандисти, які кажуть, немов би для оправдання, що „у будівників республіки є великий досвід, нагромаджений ними від спорудження багатьох об'єктів в минулому".

Як бачимо із статті, в Україні вже почали створювати будівельно - монтажні поїзди — поїзд „Укртюменжитлобуд", „Укртюменшляхбуд" і окремі комбінати в областях — „Харківжитлобуд", „Сумпробуд" та інші „буди", кожен з яких займеться своєю окремою ділянкою і постачанням не тільки потрібних для „освоєння Сибіру" ресурсів, але також мобілізацію молоді та проведення „організаторської та політичної роботи — розгорнення соціялістичного змагання" серед новітніх невільників Москви, які будуть зму-

(Закінчення на стор. 3)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Михайло Драй-Хмара. З ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ. Редактор — Григорій Костюк. Літературний портрет М.Драй-Хмари — Оксани Ашер. Мистецьке оформлення — Петро Холодний. Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. Том CXC УІІ, Ню Йорк-Париж-Сидней-Торонто. 1979, ст. 409. Друк — компютопрінт, Кліфтон, Н. Дж. Фото М. Драй-Хмари.

Михайло Драй-Хмара — це одна із тих незчисленних жертв, які шовіністична Московщина спричинила Україні, щоб легше панувати над нашою землею, позбавленою культурного проводу.

М. Драй-Хмара — поет і науковець не займався політикою, але він був людиною, яка працювала для української вільної культури, і це було причиною, що його заарештовано вже в 1933 році. Та після трьох місяців його звільнили,пропонуючи йому співпрацю з НКВД, що він рішуче відкинув. І тоді прийшов другий арешт, уже фатальний в 1935 році, який скінчився смертю поета мученика на Колимі в 1939 році на Сибірі, а його дружина і доня навіть не знають точного місця, де він згинув.

Добре сталося, що появилася друком літературно-наукові праці М. Драй-Хмари, бо вільний світ може бачити, за що мордують людей у тій, комуністичній країні, яка рекламує себе як найбільше поступову і свободолюбну державу.

Книжка ця видана за матеріяльною допомогою Товариства Приятелів Творчости М. Зерова в Австралії Твори М.Драй-Хмари збереглися завдяки старань його дружини і доньки Оксани.

Редактором цього видання Григорій Костюк дав коротку оцінку наукової спадщини М.Драй-Хмари (ст.6-12), зазначивши, що „ні один сучасний дослідник і славіст не зможе обійтися без цих праць М. Драй-Хмари".

Донька покійного поета Оксана Драй-Хмара Ашер з любов'ю написала „Портрет Михайла Драй-Хмари" (ст.13-28), який читається зі сльозами в очах, бо чи ж можна інакше його читати.Ось коротка цитата про це:

„У цих страхітливих останніх листах Драй-Хмара скаржився на нелюдські знущання над ним. Він уже немав фізичної сили писати. На роботі — опухлий, знесилений падав, тоді його підвішували догори ногами і знову гнали в копальню чи „забой". Безумовно все робилося, щоб убити цю прекрасну людину, мрійника ні в чому неповинного".

У першій частині цієї книги (31-268) маємо три праці про Лесю Українку, одну про „Ів. Франка і Л. Українку" та розвідку „Генеза Шевченкової поезії „У тієї Катерини хата на помості".

У другій частині (271-328) короткі статті про Павла Тичину, Янка Купалу, Василя Чумака, Максима Багдановіча, про приповідки та про словінського поета А. Качіча-Міошіча.

У третій частині (331-400) читаємо „Із записників М. Драй-Хмари", „Листи М. Драй-Хмари" та знаходимо бібліографію (401-407).

У книзі перевидані цікаві літературно критичні праці М. Драй-Хмари, які свідчать про те, що їх автор був добрим знавцем слов'янських літератур і мав естетичне відчуття поетичних творів, що давало йому можливість (він же сам був неабияким поетом!) справедливо оцінювати твори авторів, про яких він писав. Ті, що цікавляться літературою, з приємністю читатимуть твори М. Драй-Хмари.

З глибоким зворушенням читали ми поетові листи зі заслання. Ось що батько пише доні Оксані:

„Моя люба, моя ненаглядна, моя хороша,моя незрівняна Оксаночко, як я тужу за тобою, як я хочу тебе бачити, розмовляти з тобою, слухати твою музику, твої поезії, твій сміх. Напиши мені про себе, дорога, як себе почуваєш, що читаєш, з ким дружиш, яке в тебе коло зацікавлень".

І дружина поета Ніна була на засланні в Башкірії, тому поет писав до доні:

„Напиши мені про мамусю, бо я довго не маю вістки від неї. Як вона бідненька сумує одна серед башкирських степів... Учись , будь вимоглива до себе, бо ти сирота. Твоя доля в твоїх руках".

* * *

Закінчимо словами редактора Гр. Костюка:

„Остання телеграма М. Драй-Хмари була з таборової лікарні й звучала лаконічно „Пришли сто". Ніна (дружина) негайно вислала сто карбованців. Ці гроші правдоподібно вже не застали М. Драй-Хмару живим, але вони не вернулися і назад.

Так замкнулося життя українського поета і вченого безпідставно заарештованого й киненого в табори смерти".

А вільний світ торгує з тією країною, що так мучить людей і бере участь в Олімпійських ігрищах...

Леонід Полтава. НАД БЛАКИТНИМ ЧОРНИМ МОРЕМ. Репортажна повість для молоді АДУК — Ню Йорк, 1980, ст. 75. (Відбитка з „Визвольного Шляху", Лондон, Англія, 1979, чч. УІІ-ХІІ).

(Закінчення на стор. 3)

Іван Телюк

ЕКОНОМІЧНІ ПРОГНОЗИ 1980 РОКІВ

Уже загально відомо, що господарський розвиток З'єднаних Стейтів Америки перейшов у стадію економічної затримки-популярно відомої рецесії, яка розпочалась у січні 1980 року за твердженням Національного Бюра Економічних Дослідів. Це найбільше авторитетна установа, заснована в 1920 році, яка займається дослідами економічних хвилювань, членами якої є широковідомі визначні економісти Америки.

Початок рецесії

Господарська затримка 1980 року, це вже сьома після Другої світової війни. Пересічний час тривання попередніх рецесій був менше одного року, із пересічним спадом господарського розвитку на 3 відсотки. Офіційним визнанням рецесії є двоквартальний спад продукції, яка визначається понад двадцять кількома показниками загальної, з яких найбільше важливими є індустріяльна продукція, роздрібнена торгівля,особисті приходи й інші симптоми. Звичайно докладний час економічних хвилювань є відомий щойно із кількамісячним опізненням, бо потрібно часу, щоб зібрати і перевірити всі показники, так, що ми ніколи не знаємо, в якій фазі хвилювання перебуває тепер загальне господарство.

Які важливі характеристичні особливості зауважуються в цій рецесії? Перш за все спад є надмірно стрімкий і глибший в порівнянні до попередніх рецесій.Коли для прикладу порівняти її до першої — після Другої світової війни із 1948 року, то вона відзначалась 2,5 відсотка спаду, а остання із 1947 року мала 3,5 відсотка, то теперішня уже її перейшла.

Загальне безробіття тепер вже є приблизно на 8 відсотків, є сподівання, що восени зросте до 9 відсотків. Отже, зауважено, що розмір хвилювання є більший і глибший, хоча він ще не осягнув своєї кінцевої точки.

Як довго може тривати ця рецесія?

Президент Картер заявив, що рецесія 1980 року буде коротка і поміркована. Щоб задержати інфляцію і високі позичкові відсотки уряд не мав іншого виходу, як допустити у загальному господарстві до рецесії. Дальший теперішній економічний розвиток міг довести країну до повної руїни господарства.

В наслідок рецесії, інфляція вже перейшла свій вершок і зблизилась тимчасово до 8 відсотків, як рівнож пересічні позичкові відсотки впали скорим темпом на протязі двох місяців із 20 на 13 відсотків. Сучасна інфляція в основному була спричинена зростом коштів продукції, зокрема погонею підприємців за надмірними прибутками, заробітковими платнями та цінами нафтової ропи, контрольованої монополією арабських держав, зорганізованих в картелі, загальновідомім як ОПЕК.

Які є дальші сподівані господарські рішення, спрямовані для повернення економії в русло здорового розвитку.

Пляни Уряду

Внедовзі державні чинники відповідальні за загальне господарство застосують відповідну фіскальну і грошову реформу для пожвавлення економії. При всіх можливостях буде обниження податків, проголошених перед виборами, щоб дати змогу президентові Картерові використати це для його виборчої кампанії, а також припускають, що при кінці цього року почнеться дальший економічний зріст.

Обниження податків тепер стало найбільш ефективним і скорим засобом пожвавлення економії. У наслідок також теперішньої здержливої фіскальної політики, податкові нагромадження на черговий рік можуть дійти до суми 75 мільярдів долярів, які будуть потрібні в загальному господарстві в його розбудові.

Самий механічний опис економічної рецесії здається простий і багато не відрізняється від попередніх, і коли б також були відповідні умовини, на яких побудований сподіваний вихід із теперішньої рецесії, то історично — це була б ще одна із ряду інших, що характеризують систему вільного ринку.

Проте, при всяких обрахунках сподіваної економічної політики треба брати до уваги одне — вимір сили „пацієнта", а саме економічну структуру, яка має реагувати на відповідне „лікування", бо від цього залежить її скоре скріплення. Кожна економічна структура є побудована на відповідних основах-інституціях, які виконують відповідні складові функції, а сума яких творить ефективну цілість. Усякі нехтування поодиноких інституцій можуть довести до упадку цілої системи. Для прикладу, пригляньмось деяким важливим чинникам вільної господарки, які сповнюють головну ролю у системі.

Мірило економічних вартостей

Найбільше важливим механізмом вільної господарки є ціна, побудована на

(Закінчення на стор. 3)

Степан Куропась

ПО З'ЇЗДІ СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ

Шостий З'їзд Сеньйорів УНСоюзу, що відбувся у днях 18-23-го травня на Союзівці був відмінний від попередніх. Перш усього він був більше чисельний — 169 зареєстрованих, а 200 осіб на бенкеті в четвер, 22-го травня. Погода сприяла, крім середи, коли дощ лляв цілий день. У цей день сеньори використали нагоду веселого перебування на приємній Союзівці, та й відбули прогулянку до Бродергуд Вайнери, рафінерії винограду, з її підземними льохами повними величезних бочок. Рафінерія у Вашінґтонсвілл, Н. Й., є найстаршою в Америці й славиться виробами вин стейту Ню Йорк, який по Каліфорнії займає друге місце в продукції винограду.

Бенкет і забава

Відмінний був цей з'їзд теж тому, що сеньйори виглядали наче б то молодші, зі собою більше зжиті, на бенкеті і забаві було більше як в попередніх роках учасників, а оркестра, що її склав Іван Флис, мол., була добра і оригінальна. Взаємовідношення між учасниками не було вимушене, а більше товариське, бо шістьлітній протяг часу залишив свою печать!

Не зважаючи на брак персоналу, годували сеньойорів „нон плюс ультра",подбав. про це управитель Союзівки Вол. Квас, який заавансував до члена повітової ради повіту Ульстер.

Побудова дому

До цієї відмінности з'їзду причинився ще й оптимістичний настрій,що по 6-ох роках обговорювання УНСоюз таки зачав плян побудови Дому Сеньйорів на Союзівці.

На річних нарадах УНСоюзу, що попередили З'їзд Сеньйорів, головний предсідник УНСоюзу, д-р Іван Флис, заявив, що УНСоюз — це в першу чергу братська установа,статут якої зобов'язує дбати про долю сеньйорів і молоді.

Під час чотирьох днів нарад, крім звітів членів управи Об'єднання, які вичерпували різні справи, ще була мистецька виставка Ольги Федорів із Массачусетс та висвітлено фільм Ярослава Кулинича „Поїздом в Україну", що тривав дві години, а про який йшла потім ще мова знову дві години. Можна подивляти цю масу оригінального матеріялу, що його зібравши, цей кінорежесер створив прегарний фільм, а з цим переживання для публіки. Такий документальний фільм має колосальне виховне значення, бо молодь яка України не бачила і яка не дуже то про Україну читає, побачивши його, зможе познайомитися із справжньою картиною сучасної України, запам'ятавши собі це вже назавжди.

Опісля Степан Ковальчук висвітлив прозірки з Українського Села в Апопці на Фльориді, представивши присутнім як можна влаштуватися у цій місцевості, питомій теплим кліматом. До вибору там є все потрібне, хати, земля під будову відповідно до кишені сеньойорів, що приїздять в пошуках клімату на ревматичні чи інші недомагання людського організму.

Відтак, Мирон Сурмач, який любить бандуру і бжоли, подав слухачам свою інтерпретацію творчости бандури, яка від козацьких часів полонила душу сеньйорів, бо тоді в козацьких степах, байраках і дібровах жили ті, які проміняли минувшину за рої бджіл і бандуру, тоді популярно званою — кобза. Всі кобзарі в ті часи були „сеньйорами". Мирон Сурмач став відомим по всій Америці, коли недавно йому відмовила асекураційна компанія продовжити забезпечення. А бджоли сотворіння працьовиті нікого не зачіпають, але... тнуть як хтось їм стане не перешкоді. Він заявив мені, що вже одержав нову асекураційну грамоту, яка зберігає людей від... жала бжіл! А коли мова про ОльгуСалук,вона допомагала всюди де треба, створила такий ансамбль як хор „Золотий Гомін", під батутою проф.Володимира Бакума, змобілізувати солістку д-р Зірку Дерлицю,та й допомагала вона Бурбеллі.

Парох Керґонксону о. д-р Богдан Волошин і о. Осип Лукашевич, який був на з'їзді зі своєю дружиною Наталією. започаткували і закінчили імпрезу.

Але як відбувалися наради? Сеньйори приїхали на 6-ий З'їзд не для „ґуд тайм", а для справи! Отже, обрано головою з'їзду д-ра Романа Барановського, відомого громадського і політичного діяча, який є редактором журналу „Ветеринарний Вісник", головою різних пластових з'їздів і журналістом. Перераховувати його заслуг не треба. Вибрав він не теплу Фльориду, а Кетскильські гори біля Керґонксону, бо Роман спортовець, лісовий чорт, а його дружина Стефа любить чотири пори року, чого Фльориді бракує, а в додатку любить внуків, яким до Флбориди було би задалеко!

Короткий вступ д-ра Івана Флиса в четвер заохотив учасників дальше діяти в напрямі побудови Дому Сеньйорів на Союзівці. Об'єднання Сеньйорів УНСоюзу працює не лише для своїх членів, але й для майбутніх сеньйорів, які прийдуть по нас...! Вже до бюджету УНСоюзу вставлено певну суму, щоб виготовити плян інженерних робіт при площі біля церкви, а може й біля оселі „Львів", залежно від помірів геометра. В домі, який збудують спочатку буде не менше, як 70 помешкань, — заявив д-р Іван Флис. Нову Управу Об'єднання очолив знову мгр Микола Аврамчук, а його заступником став д-р Роман Барановський, згідно з українською засадою, що тому „коневі, що добре тягне накидають більше багажу чи тягару". Касиром Об'єднання знову переобрано Марію Ґерус, до якої слід висилати членські вкладки на адресу: 100 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07302, а чеки на Association of Ukr. Seniors of UNA.

Дуже шкода, що довголітній секретар і заступник голови Марія Бурбелла не прийняла жадного посту, бо вона була промотором живучости цього товариства.

Об'єднання завжди на своїх бенкетах вибирає крім королеви ще й короля.До них долучився новий король Володимир Квас і королева Лідія Ганас із Філядельфії.

Імпрезу закінчено Маршом Емеритів на мелодію „Гей ви Стрільці Січовії", пера Ганни Черінь три стрічки якого були опубліковані у „Свободі" 28-го грудня. Пані Ольга Салук доповнила його дальшими трьома стрічками.

Д-р Микола Ценко з дружиною св. п. Володимирою стали фундаторами конкурсу при УНІГУ

Кембрідж, Масс. /мт/. — Під час бібліографічної сесії п'ятої Постійної Конференції Українських Студій тут, на кемпусі Гарвардського університету, в п'ятницю 30-го травня проголошено вперше, що відомі українські громадяни міста Філядельфії д-р Микола і Володимира Ценки задеклярували одну тисячу долярів для встановлення першого конкурсу на бібліографічні праці з українознавства.

Спонукою для щедрого громадського жесту панства Ценків була друкована у підвалах „Свободи" в січні 1980 року стаття „Ключі до скарбниць друкованого слова", авторка якої, Марта Тарнавська, звертала увагу на важливість і потребу бібліографічних покажчиків і закликала установи та окремих громадян дати фінансову й моральну підтримку цій важливій, але занедбаній у нас ділянці.

Д-р Микола Ценко і його дружина св. п. Володимира, про яку якраз наспіла сумна вістка з Філядельфії 11-го червня в середу, що вона спочила навіки, — не раз вже були меценатами різних громадських починів. Тим разом вони виявили своє розуміння проблеми також великим ділом — не лиш до глибин душі, але — як казав колись Євген Чикаленко — і до глибини своєї кишені.

Конкурс встановлено при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету і, якщо знайдуться послідовники панства Ценків — тобто фяндатори нагород на наступні роки — бібліографічний українознавчий конкурс може стати регулярною періодичною інституцією.

До комісії першого бібліографічного конкурсу на академічний рік 1980/81 увійшли: мгр Едвард Касинець, бібліотекар і бібліограф УНІГУ; мгр Осип Данко, голова відділу неромanської каталогізації бібліотеки університету Єйл, та мгр Марта Тарнавська, бібліотекар чужого і міжнародного права Пенсильванійського університету.

Ближчі подробиці про вимоги конкурсу та нагороди будуть проголошені незабаром в українській пресі.

Українські телевізійні програми в Оттаві

На протязі останніх двох років відбуваються в Оттаві кожного місяця українські телевізійні передачі, які можна бачити в цілому місті та на околицях, які обслуговуються каблевою телевізійною системою. Рекордовані в студії „Скайлайн Кейблевіжен", ці програми передаються на сітці ч. 12 в третьому тижні кожного місяця одночасно зі станцій „Скайлайн Кейблевіжен" та „Оттава Кейблевіжен". Вже другий рік програми підготовляє і переводить М. Світуха.

Спрямовані безпосередньо на англомовних глядачів, українські телевізійні програми мають завдання інформувати наших співгромадян про українські культурні та церковно-релігійні звичаї і традиції, про життя української спільноти в Канаді та про важливіші події з діяльности української громади в Оттаві. Порядок передач опрацьований наперед на цілий рік і друкований наперед кожного місяця в журналі „Ті-Ві Ґайд" у списку регулярних передач всіх телевізійних станцій в Оттаві. Факт, що „ Ті Ві Ґайд" друкується сотнями тисяч примірників і розповсюджується разом з англомовними щоденниками Оттави, дає можливість всім глядачам регулярних телевізійних передач слідкувати за українськими програмами.

Тематика українських телевізійних програм віддзеркалює українське культурно-релігійне життя всюди з окремим акцентом на важливіші події в Оттаві. В останньому зимовому та весняному сезонах основні теми українських передач були наступні:

—грудень: —українські різдвяні традиції;

— січень: —програма і цілі „Українського Тижня" в Оттаві;

— лютий: —бандура як український народний інструмент;

— березень: — життя і творчість Т. Шевченка, ілюстровані творами, піснями та знімками його образів;

— квітень: — українська преса і видавництва в Канаді;

— травень: — життя і творчість маляра Василя Курилика, сполучено з фільмом про мистця, виготовленим Канадською Національною Фільмовою Радою.

З коментарів цілком принагідних англомовних глядачів видно, що програмою цікавляться і за нею стежать не лише українці, але і наші співгромадяни. Існують можливості для дальшої розбудови та поширення українських телевізійних передач в Оттаві, якщо буде для цього відповідна підтримка наших організацій та потрібні фонди для придбання так конечного для передач ілюстративного матеріялу.

М. Світуха

Черговий успіх О. Мазурика в Парижі

В четвер, 29-го травня, в Парижі відбулося відкриття чергової виставки відомого українського мистця Омеляна Мазурика. В престижевій галереї Ельміри Фльойд, Арт Форум Інтернасіональ при авеню Пієр І де Сербі ч. 22 були виставлені найновіші праці О. Мазурика — ікони і пейзажі. Виставка триватиме до 19-го червня.

Омелян Мазурик народився на Лемківщині в родині народних мистців. В мистецькому житті Парижу активний від 1970 року. Тут відбулося вже ряд його самостійних виставок. Виставки Мазурика також відбулися в Римі, Ню Йорку, Чікаґо і Торонто.

Найбільш відомі та оригінальні картини О. Мазурика — це модерні ікони. В Парижі, в українській католицькій церкві св. Володимира Великого при бульварі Сан Жермен, пишається його цікавий іконостас та декілька великого формату модерних ікон.

Пейзажі О. Мазурика постійно від 1972 року виставляє галерія Сіме де Парі при бульварі Распай. В останніх виданнях мистецьких довідників Парижу „L'officiel des galeries" і „L'officiel des arts international" є згадки про Омеляна Мазурика, а це великий успіх і признання для нашого мистця.

Дарія Даревич

Про нові...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Редакція „Визвольного Шляху" заявляє, що повість „написана на основі документів та розповідей учасників і очевидців — революційних подій в Україні в 1917-1922 роках".

Автор вміє цікаво оповідати, але, на жаль, він повірив „учасникам і очевидцям подій в Україні", не сконтролювавши їхніх оповідань з історією, і внаслідок цього вийшло таке, що на 7-ій сторінці читаємо, що „дедалі частіше почали говорити, що на Україну прийдуть німецькі війська, і що на це дав згоду гетьман Павло Скоропадський" — хоч всі знаємо, що гетьман обняв владу аж тоді, коли німці вже були в Україні, і що „незалежність України" проголошено ще перед приходом до влади гетьмана Скоропадського. Дивуємося, що редакція „Визвольного Шляху" не справила цих помилок „учасників і очевидців", яким повірив автор.

Автор цікаво оповідає, що ділялося на Лівобережжі, а потім про Махна, про будьонновців, про Крим, про втечу з України до Туреччини.

Один цілий розділ присвячений Туреччині, куди втекли були українці. Тут маємо такі уступи: Серед турків, турецькі жінки, турецькі святині, весільні звичаї, турецькі робітники, Кемаль-паша. Зворушливе оповідання про Запорізький цвинтар і про Козацьку в'язницю, де мучилися довго українці, взяті до неволі за Козацької держави.

З Туреччини українці виїхали до Болгарії, звідки Дунаєм до Австрії, де стали учнями Української Господарської Академії в Подєбрадах.

Ось зразок того, як оповідає автор:

„Турецьке весілля — це свято для всієї вулиці, „байрам". Звичайно, після благословення мулою та батьками, як уже закінчиться весільна церемонія, — всі повертаються додому. Тоді в садочку чи й перед будинком розстелюють великий килим, сідають на ньому колом, їдять смачні страви, п'ють „ракію" - горілку. Турецька народна оркестра складається з різного роду й тону сопілок та великого бубна, який глушить не тільки оркестру, але й людей на вулицях".

Цю „репортажну повість" читається з цікавістю, бо в ній багато екзотики для нашого читача.

Новий батіг...

(Закінчення зі стор. 2)

шені поїхати у Тюменську область будувати новий економічний „Петербург". Україна в минулому і тепер все платила найвищу ціну російському молохові, який пожирав мільйони жертв в ім'я розбудови колись царської, а тепер совєтської імперії.

СССР — країна невільників

Треба пам'ятати, що ця нібито „добровільна праця" охоплює постійно з року в рік, сотні тисяч, коли не мільйони, якщо говорити про цілість Совєтського Союзу, невільників у совєтській тюрмі народів. Ця праця нічим не відрізняється від колишньої колоніяльної системи в Африці чи Азії хіба тільки тим, що вона ведеться під гаслами „соціялізму", „комунізму" „ленінізму" і що совєтські невільники не мають великої можливости протестувати проти жахливого безправ'я, хоча, — як передають обсерватори підсовєтського життя, — в перспективі майбутнього комуно-московські диктатори вже не зможуть розраховувати на мовчанку мільйонів поневолених рабів, бо в них з року в рік наростає почуття несправедливости і, очевидно, ворожости до режиму, який їх використовує і поневолює їхні колись вільні народи. Без сумніву, що цей гнів сьогодні чи завтра оформиться у велику вулканічну силу, що здібна буде розвалити єдину ще в світі колоніяльну комуно-московську імперію, яка використовує народи СССР для своїх імперіялістичних цілей.

Немає сумніву, що існуючий стан могли б з користю для вільного світу використати західні держави. СССР — це імперія, яка поневолює ряд народів, які бажають самовизначення. І це найслабше місце цієї імперії, що його Захід не брав дотепер до уваги, або не брав його серйозно. Трактування СССР, як „російської цілости" є величезною помилкою і до певної міри ударом по тих мільйонах поневолених людей, які доступними їм засобами змагаються за привернення свободи для їхніх народів і тим самим є природними союзниками Заходу, але це окрема тема, якій треба присвятити увагу, хоча вона, правду кажучи, тісно пов'язана з темою невільничої праці, про яку йде мова у редакційному коментарі „Радянської України".

УНІГУ й українські науковці

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) вже від початку заснування (1973 р.) служив форумом для зустрічів українських науковців із різних країн поселення, як теж і не-українського роду вчених славістів для виміни поглядами, інформаціями, для дискутування проблем, пов'язаних з їхніми науковими дослідами. В тому семилітньому часі побували в УНІГУ при нагодах конференцій, з'їздів, семінарів чи навіть кількамісячних, а то й цілорічних дослідів, використовуючи багатство друкованих матеріялів у гарвардських бібліотеках, понад дві сотні науковців.

Згадати хоча б прізвища таких наукових співробітників, як Р. Шпорлюк, Б. Кравців, Моше Альтбавер, О. Баран, Яр. Розумний, Ю. Шевельов, О. Домбровський, К. Дзеваноскі, П. Редавей, Ю. Луцький, М. Овчаренко, М. Раєф, І. Фізер, В. Смирнів, Рікардо Піккіо, Яр. Пеленський, М. Богачевська-Хом'як, Т. Бирд, Е. Ґольдгаґен, З. Вуйцік, І. Коропецький, В. Трембіцький, Л. Рудницький, М. Лабунька і десятки інших.

Роман Сербин

Ось тепер, впродовж одного місяця гостював у Гарварді Роман Сербин, професор історії в Квебецькому університеті в Монтреалі, Канада.

Проф. Сербин народився в Західній Україні, живе постійно в Монтреалі. Він — член Пласту, колишній голова СУСК-у і перший редактор „Студента". Студіював в МкҐілл — Монтреаль, Сорбоні — Париж, Університеті Монтреалю. Докторський ступінь здобув в МкҐілл університеті. Тема докторської дисертації: „Питання єдности в Київській Русі в другій половині XII століття". В академічному році 1980/81 проф. Сербин буде викладати курс історії України в Конкордія університеті. Цей курс він започаткував в 1978 році з проф. Я. Келебаєм завдяки дотації Едмонтонського Канадського Інституту Українських Студій.

Цього року проф. Сербин є на відпустці (сабатикал). Був чотири місяці в Европі, розшукуючи потрібні йому для наукових дослідів матеріяли в бібліотеках Гельсінкі, Варшави, Кракова, Праги та в бібліотеках західньої Европи. Тема його дослідів — студентські рухи 1850-их і 1860-их років, їх участь у національному відродженні.

В Гарвардському університеті перевіряв у багатющих збірках україніки періодику другої половини XIX ст., а спеціяльно губернські та епархіяльні відомості, які видавали майже в усіх губернях. Знайшов досить інформацій про недільні школи та інші вияви студентської активности.

Проф. Сербин брав участь в Гарвардських семінарах українознавства і на одному з них прочитав доповідь: Університетські студенти й українське національне відродження (1858-1863).

Зустріч ПКУС

В кожнорічних зустрічах Постійної Конференції Українських Студій в Гарварді бере участь понад сорок науковців - україністів. В триденній програмі є коло 30-ти доповідей, спеціяльні семінари, дискусії. Головою ПКУС обрано на недавньому травневому зборі ПКУС — проф. Миколу Богатюка.

На четвергові семінари під час академічного року запрошується вчених з різних країн, бож одне із завдань Українського Гарварду — вводити українську науку як рівноправну галузь знання в міжнародні кола.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОГНОЗИ...

(Закінчення зі стор. 2)

принципі продажу і попиту, як мірила всяких економічних реальних вартостей.

На жаль, цей основний механізм є сильно нащерблений і не сповняє дії, до якої він призначений. Сьогодні у багатьох випадках, його заступають аміністраційними цінами; їх визначує держава, монополія чи інші чинники, що руйнує важливе мірило реальної вартости. Тому потрібна основна реформа в напрямку визнання ролі ціни у всіх секторах загального господарства, а зокрема на ринку ресурсів, продукції і розподілу.

Теперішні ціни продуктивних ресурсів, зокрема нафтової ропи і робітничої сили, не віддзеркалюють дійсної ринкової ціни.

Звичайно, нам тяжко погодитись із фактом, що ціна газоліни на протязі одного року подвоїлась і тому Конґрес відкинув пропозицію додаткового податку, та це не омине дійсного факту, що теперішні, відомі нам, запаси нафтової ропи можуть вичерпатися на протязі 30-50 років. Коли не можна буде в такому короткому часі знайти іншого джерела енергії, або зменшити її споживання на 25-30 відсотків, то важко собі уявити дальший нормальний розвиток індустріяльних держав, зокрема ЗСА.

Це вимагає перебудови, в першу чергу автомобілевої продукції на протязі досить короткого часу. Кількостеву продукцію треба заступити якостевою, великі автомобілі треба заступити малими із меншим зужиттям газоліни. Заробітні платні, які тепер є устійнені договорами між юніями і продуцентами ніяк не відповідають видайності продукції, що є дуже низька. У наслідок того ЗСА не можуть конкурувати на міжнародному ринку з Японією і Европейськими державами, які після війни відбудували свою індустрію, використовуючи більш модерну технологію, дешевшим робітником і високим капіталовкладом.

Економіка і політика

Коли ЗСА думає зберегти вільний ринок, як основну інституцію економічної системи, то потрібно визначити відмежування політики від економії. Економічне визначення ці не має значення для політиків, які пропагують різні політичні гасла, як наприклад, „соціяльний справедливий розподіл". Насувається тільки запит: на яких принципах? Якщо візьмемо до уваги друге гасло — „Збереження оточення", то знову приходить питання: а за яку ціну? Зокрема ліберальні політики не бачать ціни відбудови міст, транспорту, медичної опіки, Соціяльного Забезпечення і т. п.

Наприклад, лише за 1979 рік кошти нових адміністраційних розпоряджень виносять 103 мільярди долярів, що їх відтягнено від продукції.

Отже, як бачимо із наведених прикладів, що не політичні сподівання, а дійсні основні реформи визначать дальший розвиток американської економії.

Державні податки очікують нових форм у напрямку підсилення ощадностей і капіталовкладу. Америка потребує уже більше модерної технології, щоб задержати міжнародну торгівлю, як і ряд інших реформ, щоб підсилити конкуренцію. Високі відсотки на позичках ніколи не заохочують інвестиції.

Звичайно, нові розпорядки є часом конечні, питання лише, чи вони справедливо оправдані для осягнення корисних цілей. А також чи американська економічна система є готова на такі реформи і хто має за них відповідати?

У системі вільної господарки вирішують одиниці, а в тому й за ціну на продукти. Всі громадяни мусять бути приготовані на жертвенність, відповідаючи на таке питання: чи ми готові повернути до принципу, що все має свою ціну, і чи ми маємо право вимагати від суспільства більше, як ми вклали для його розвитку?

Чи це можливо тепер? Іншою проблемою є теперішня міжнародна ситуація, яка має великий безпосередній вплив на дальший економічний розвиток ЗСА на коротку і дальшу мету.

Якщо буде важко швидко знайти нове джерело енергії, то звичайно посиляться змагання за існуючі, контрольовані слабим політичним конкурентом. Ми мусимо погодитись із дійсністю, що дальший індустріяльний розвиток двох мілітарних потуг ЗСА і СССР залежатиме від того, хто матиме контролю на обширах нафтового джерела.

Тут варто згадати нову книжку колишнього президента ЗСА Ніксона „Дійсно війна". Він вірить, що ЗСА вже провадять третю світову війну зі Совєтським Союзом, і ми помалу її втрачаємо. Вона полягає на підмінованні Заходу.

Ніксон згадує заяву Л. Брежнєва, висловлену президентові Сомалії Сад Барре, який сказав, що „Нашою ціллю є осягнення контролі двох найбільших скарбниць, на яких Захід полягає: — скарбниці енергії Перської затоки і скарбниці мінералів Центральної і Південної Африки".

Холодна війна ще в цьому десятиріччі може перейти в гарячу, якщо вирине питання „бути-чи-не-бути". В політиці виграє не той, хто має правду, а той, хто є сильний.

Отже, якщо покласти прогнозу в площині економічної перспективи 1980 років можна сказати, що прийде до економічного ослаблення або й війни за економічне існування.

Авторський вечір проф. д-ра Яра Славутича в Ню Йорку

Заходом 2-го Відділу ООЧСУ в Ню Йорку в неділю, 18-го травня у залі Дому Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку відбувся успішний авторський вечір проф. Яра Славутича. Вечір відкрив при виповненій авдиторії голова 2-го Відділу ООЧСУ Богдан Качор привітанням прелеґента і присутніх і коротко схарактеризував автора, як українського патріота, учасника визвольної боротьби в часі Другої світової війни, організатора повстанської групи „Чернігівська Січ", яка згодом злилася з Українською Повстанською Армією під командою ген. хор. Т. Чупринки.

Опісля д-р Ол. Соколишин дав характеристику автора, науковця професора в Альбертському університеті в Канаді, дійсного члена НТШ і УВАН і ряду американських установ, автора багатьох праць українською, англійською, французькою та еспанською мовами, автора шести підручників української мови для англомовного читача, редактора збірників славістичних з'їздів і конференцій.

Автор Яр Славутич з чуттям прочитав ряд октав із його нової поеми „Моя Доба", розділ про „ Рейди УПА", в яких виявив глибокий соборно-державницький патріотизм і любов до України. Ці патріотичні слова присутні слухали з захопленням. Автор до них додав автобіографічні пояснення. Опісля Яр Славутич відповідав на питання колишнім учасникам УПА, які прийшли на цей вечір, присвячений герал-хорунжому Тарасові Чупринці в 30-ти річчя його трагічної смерти. Після читання поезій присутні мали змогу набути Яра Славутиа „Зібрані твори, 1938-1978" та музикально-вокальний збірник до його текстів.

д-р Ол. Соколишин

Вступайте в члени УНС!

Баль інженерів у Філядельфії

З далекого Ню Орлінс і Маямі на півдні, з Бостону та Ню Йорку на півночі, з Чікаґо та Сиракюз на заході, а також з усіх околиць Пенсильванії, Ню Джерзі та Делаверу, прибуло біля 600 гостей, щоб взяти участь в одній із найбільше популярних імпрез української громади східнього побережжя ЗСА — традиційному балю інженерів у Філядельфії, який відбувся у репрезентативній залі готелю Шератон у суботу, 16-го лютого.

Бенкет, у якому брало участь біля 300 осіб, відкрив голова філядельфійського відділу ТУІА, інж. Степан Чорпіта, вітаючи гостей та прохаючи о. прот. Михайла Борисенка, пароха УАПЦ Св. Покрови, провести молитву.

Цілий вечір був присвячений одному з найбільш талановитих українських композиторів популярної музики, св. п. Володимирові Івасюкові, якого так жорстоко замордували большевики минулого року у Львові. Тому для виконання мистецької програми балевий комітет запросив особистого друга св. п. В. Івасюка, відомого композитора Ґаму Скупинського, який прибув до ЗСА минулого року з Чернівець.

Ґама Скупинський, разом з Володимиром Івасюком та Левком Дутківським належали до тієї трійці українських композиторів, які поставили собі дуже важке завдання — створити легку музику для української молоді, базовану на українських народних мотивах радше, ніж на наслідуванні американського „рак-ендрол". Це завдання вони виконали дуже успішно, не зважаючи на великі перешкоди зі сторони комуністичних властей. Вислідом їхньої праці було створення вокально - інструментального ансамблю „Смерічка", а згодом також відомого ансамблю „Червона Рута", який разом із солісткою Софією Ратару здобув міжнародну славу. Мистецьким керівником цих ансамблів був деякий час також Ґама Скупинський.

Виступ Ґами Скупинського був мабуть найбільш успішною мистецькою програмою за цілу історію філядельфійських балів інженерів. Був це також перший виступ нашого мистця - композитора у вільному світі. Хоч Скупинського ніяк не можна зачислити до співаків-солістів, його величезний сценічний досвід і високомистецька рутина зразу полонили публіку, яка із незвичайною увагою слухала чудову музику сучасних українських композиторів.

Перший ряд (зліва направо): дебютантки та їхні ескорти — Лариса Слюсаренко і Володимир Кіра, Юлія Марія Федик і Борис Ґудзяк, Олександра Іськів і Маріян Славятинський, Тетяна Фаріон і Юрій Тимків; інж. С. Чорпіта — голова відділу ТУІА, Р. Чорпіта — майстер церемонії, Х. Чорпіта — референтка дебюту, С. Зиблікевич — членка комітету; Роксоляна Ярема і Олег Кондрат, Ольга Ковальчук і Нестор Поритко, Галина Небесна і Віктор Онуфрій, Олена Марія Захарчук і Олег Мудрий. Другий ряд: Ольга Трипупенко і Борис Крамарчук, Ірина Ноґа-Ґілберт і Марко Шуган, Рената Христина Яримович і Євген Шкільник, Тетяна Гурська і Тарас Трипупенко, Андрея Одежинська і Андрій Оприско, Данна Марія Луців і Роман Григорчук, Іванка Марія Луців і Стефан Фірко, Тетяна М. Терлецька і Зенон Фаріон, Тамара Лой і Богдан Патриляк, Ніна Пацовська і Тарас Левицький.

Свою програму Скупинський почав піснею В. Івасюка „Золотоволоска", яка була останнім твором покійного композитора, написаним безпосередньо перед його трагічною загибеллю, яку мистець, як і всі інші пісні, відспівав при власному фортепіяновому супроводі. Далі слідували пісні Ґами Скупинського „Ти", „Любов", „Скрипка", „Матіоля", „Ой, чия ж то крайня хатка" та знову ж зовсім невідома тут пісня Івасюка „Запроси мене у сни".

Виконання своїх пісень мистець переплітав оповіданнями про довголітню дружбу та співпрацю з св. п. Володимиром Івасюком, про діяльність українських музичних ансамблів сімдесятих років і про різні методи, яких вживала комуністична влада, щоб цю діяльність спаралізувати.

Для прикладу можна згадати, що платівка „Смерічки" з чисто українським змістом доводилось видавати аж у далекій Латвії, бо усі відділи фірми „Мелодія" на Україні боялись друкувати такі „несоцреалістичні" композиції, мовляв, „це — не ходкий товар". Навіть платівки „Червоної Рути" із Софією Ратару можна було видати на Україні тільки тоді, коли їхній зміст складався у великій більшості з російських пісень. Платня членів ансамблю не вистачала на прожиток, а прибутки з продажі платівок штучно зменшувано до смішно малих сум, кілька рублів за мільйоновий наклад, уявними видатками на „продукцію та адміністрацію".

Такими заходами, а також убивством Володимира Івасюка і переслідуванням та вигнанням інших музик Москві вдалося зліквідувати діяльність цих ансамблів. Одначе музика Івасюка, Дутківського, Скупинського, Голяка та інших далі живе серед української молоді там, на Україні, і продістається до нас, у вільний світ.

Відразу після свого приїзду до ЗСА маестро Скупинський взявся за організацію нового музично-вокального ансамблю, що його назвав „Червоною Рутою" в честь св. п. Володимира Івасюка. Наша громада у ЗСА, а особливо наша молодь, ще багато почують про Ґаму Скупинського, його музику та новий ансамбль „Червона Рута".

Після закінчення мистецької програми майстер церемонії Роксоляна Чорпіта представила гостя Іринея Коваля та оркестру „Темпо", а голова філядельфійського відділу ТУІА, інж. Степана Чорпіта з дружиною Христиною офіційно відкрили баль не традиційним вальсом, але під звуки безсмертної пісні Івасюка „Червона Рута". Першу годину балю оркестра „Темпо" присвятила виключно музиці В. Івасюка.

Презентацію вісімнадцяти молодих дебютанток перевела майстер церемонії; голова відділу ТУІА з дружиною удекорували кожну дебютантку традиційною лентою з написом „ТУІА 1980". „Незабутній вальс" Кос - Анатольського дебютантки відтанцювали зі своїми ескортами та батьками. На руки референтки дебюту, Христини Чорпіти, прийшов письмовий привіт для дебютанток, членів комітету та гостей балю від республіканського кандидата на президента ЗСА Рональда Реґена, в якому він пише: „... Ця імпреза, як і багато інших імпрез, які влаштовують українці-американці, віддзеркалюють безперервну життєздатність і динамізм українського культурного, товариського й політичного життя. Вони важливі не тільки тим, що зберігають культуру, мову й звичаї (ваших) предківських земель, але також тим, що носять у собі такі вартості світоспоглядання, без яких ніяка громада не може проіснувати.

Однак постійний динамізм життя Українсько-Американської громади також цінний і з іншої причини. Це є засіб самоствердження української (національної) ідентичности проти режиму, що проводить в життя тотальну, найчастіше — брутальну, русифікацію поневолених народів. Чим сильніше українці - американці продовжуватимуть розбудовувати сильні й квітучі професійні, релігійні й політичні організації, тим дошкульніше вони ударемнюватимуть совєтські задуми".

Підготовка та переведення балю були відповідальністю балевого комітету ТУІА під проводом голови філядельфійського відділу інж. Степана Чорпіти, з участю Христини Чорпіти, Стефанії Зиблікевич, Роксоляни Чорпіти, інженерів — Романа Левицького, Ярослава Цюка, Євгена Зиблікевича, Ореста Шведа, Івана Даниленка, Бориса Захарчука та Богдана Турченюка. Буфет під час балю був у заряді союзянок з 90-го Відділу СУА.

Гість

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ПАМ'ЯТІ ПРОФ. Р. ЛАЩЕНКА

Ню Йорк, Н. Й. — Правнича Комісія Історично-філософічна секція НТШ та Товариство Українських Правників у ЗСА влаштовують в середу, 18-го червня ц. р., о год. 6-ій вечора у великій залі Пластового Дому при 144 2-га авеню — Вечір присвячений пам'яті проф. Ростислава Лащенка. У програмі: відкриття — Володимир Савчак, голова ТУП, доповідь на тему „У 50-річчя смерти проф. Р. Лащенка, видатного історика українського права", яку виголосить Ярослав Падох і виступ Олега Лащенка — „Із життєпису мого Батька". Вступ вільний.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПЕРША ДРУЖИНА УСО „ТРИЗУБ" ЗАКІНЧИЛА СЕЗОН

Це був другий сезон, в якому перша дружина „Тризуба" виступала в найвищій Дивізії (Мейджор Дивізія), „Юнайтед Сакей Ліґ оф Пенсильванія". Згідно з вислідами, наша дружина в кінцевому показнику табелі гор на усіх десять дружин зайняла четверте місце. В цьогорічному складі цієї дружини виступали: М. Шейфер, Д. Болес, Р. Цюпак, В. Лущак, Р. Беднарський, І. Конорс, І. Чижович, І. Хром'як, Т. Козак, Е. Лоза, П. Насер, А. Ремарчук, Т. Конбой, Р. Яримович, Л. Баталія, В. Малиновський.

Кінцевий показник „Мейджор Дивізії" Юнайтед Сакер Ліґ" 1980 року:

	точок	ґолів
1. Баєрн С.К.	28	39:26
2. Поліш Іґелс	22	41:26
3. Ерцґебірґе С.К.	18	18:33
4. УСО „ТРИЗУБ"	17	31:27
5. Джерман Ганґеріянс	17	27:30
6. Фенікс С.К.	16	28:35
7. Лайтгавс С.К.	16	23:33
8. Інтер С.К.	15	26:36
9. Сантос С.К.	14	29:35
10. Данубія С.К.	13	24:23

Крім першої дружини були слідючі молодші — юнаки до 19-ти років, учні до 14-ти, новаки до 12-ти і 10-ти років життя.

О. Т.

ДВОДЕННЕ ПОШИРЕНЕ ЗАСІДАННЯ ФКУ

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу і неділю, 21 і 22-го червня ц.р., тут в Українському Інституту Америки при 2 Схід 79-та вулиця відбудеться дводенне поширене засідання Екзекутиви Фонду Катедр Українознавства (ФКУ). У програмі: субота, 21-го червня год. 3-тя по полудні — ділові наради, звітні інформації про фінансовий стан та діяльність ФКУ; 5:30 по полудні — продовження нарад у формі відкритих інформаційних сходин з участю громадянства на основі доповідей: „Радянські „українознавчі" публікації й Український Науковий Інститут Гарвардського університету"; „Українська людина на тлі американського довкілля: філантропія, кампанії, досягнення". У неділю, 22-го червня — продовження ділових нарад, обговорення пляну праці та схвалення постанов.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1980 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. 1-3 по пол. біля церкви Св. Марії на Washington St. у Кліфтоні. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Піврічні збори С-ва Любов 37-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в малій церковній залі св. Володимира, South and Grier Ave. На порядку: звіти Управи, К. Комісії, роздача дивідендових чеків та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — А. Реклайтес, предс., Ольга Осередчук, касир, Анна Гнатюк, секр.